

Szakmai beszámoló

Néprajzi Értesítő XXCIX. (2017) számának megjelentetéséről

A Néprajzi Múzeum évkönyve a Néprajzi Értesítő XXCIX. száma a módosított határidővel a pályázatban vállaltaknak megfelelően megjelent. Ez a kötet elsősorban a 2016-ban elhunyt Hofer Tamás, az intézmény egykori munkatársának, főigazgatójának emléke előtt tiszteleg. Ennek megfelelően a szám struktúrája az eredetileg tervezetthez képest némileg átalakult. Néhány tervezett tanulmány nem jelent meg, mások pedig ebbe a számba kerültek.

A kötet első részében olyan tanulmányokat ad közre, amelyek kapcsolódnak Hofer Tamás munkásságához, tudományos érdeklődéséhez.

Fejős Zoltán nagyszabású írása a magyar néprajz múzeumi professzionalizációjáról egy Hofer Tamás által vezetett kutatási projekthez kapcsolódik. A tanulmány a magyar néprajz képviselőinek a külföldi etnográfiai múzeumok megismerését szolgáló, személyes kapcsolatok és tapasztalatok alapján álló nemzetközi tájékozódását vizsgálja az 1880-as évek végétől az első világháborúig tartó időszakban. A szerző amellet érvel, hogy az etnográfiai múzeum szakszerűsödése elképzelhetetlen a nemzetközi szakmai közegbe való beágyazottság nélkül. Mindez transznacionális keretek között ment végbe, s nem szorítható csupán a nemzeti elbeszéléstörténet horizontjára.

A következő három tanulmány Hofer Tamás tárgyrendszerekkel kapcsolatos kutatásaihoz kapcsolódik.

Fülöp Hajnalka a Néprajzi Múzeum kalotaszegi kelengyéit vizsgálja a kalotaszentkirályi és az inaktelki példákon keresztül. Az elemzés a Néprajzi Múzeum textilgyűjteményének két tárgycsoportját veti össze: az 1960-as évek folyamán Fél Edit és Hofer Tamás által összeállított kalotaszentkirályi kelengyét és a 2006-ban gyűjtött inaktelki tisztaszoba berendezését. A két kelengye anyaga a 20. század elejének és végének tárgyi dokumentuma, amely a régió két faluközösségének életében kiemelkedő szerepet töltött be. A két példa a muzealizálás különböző stratégiáit és módszertani sajátosságait jeleníti meg.

Szacsvay Éva egyetlen dunabogdányi család több generációjának példáján keresztül vázolja fel a tárgyak és az életmód kapcsolatát. Hofer Tamás kutatásainak szellemében tesz kísérletet egy ház és háztartás teljes eszközkészletének számbavételére s ezen keresztül a családtörténetbe beépülő történeti, társadalmi változások bemutatására és értelmezésére.

Móser Tamás egy kádárműhely anyagának értelmezési lehetőségeire ad példát egy, a tatai múzeumban őrzött tárgyegyüttes megszólaltatásával. Schleicher Veronika tanulmánya, mely a Veszprém megyei fazekasság történetének bizonyos aspektusait elemzi, inkább Hofer Tamás népművészeti kutatásaihoz kapcsolódik. A tanulmány annak a kutatásnak az eredményeit foglalja össze, amely egy eddig feltáratlan múzeumi tárgycsoport elemzésére tett kísérletet, történeti és néprajzi források segítségével.

Nemzeti Kulturális Alapprogram
Közgyűjtemények Kollégiuma
Pályázati azonosító: 204188/00498
Pályázati téma: A Néprajzi Értesítő (XCIX.) 2017. évi számának kiadása
Pályázó szervezet: Néprajzi Múzeum
Pályázatért felelős személy: dr. Szarvas Zsuzsanna

Elszámolás: Szakmai beszámoló

Főzy Vilma – Lorencz József írása egy sajátos körülmények között létrejött gyűjtemény jellemzőit ismerteti, számba véve a magyarországi indián táborozók tárgyait.

A tárgyakat a dunaharaszti kiállítási helyszín meghagyása mellett Lorencz József 2016-ban a Néprajzi Múzeumnak ajándékozta.

A kötet két záró tanulmánya *Kemecsi Lajos* tollából szintén évfordulókhoz kapcsolódik. A 100 éve született Balassa Ivánra emlékezik, a Néprajzi Múzeum főigazgatójaként végzett felelősségteljes intézményvezetői működését foglalja össze az egyik írás. A másik pedig a Néprajzi Múzeum Falumúzeumi osztályának, a későbbi szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumnak 1967-es megalakulását idézi fel.

A szám zárásaként ezúttal is megjelent az elmúlt évre jellemző legfontosabb kiállítások, gyűjteménygyarapodások, kiállítások, programok jegyzéke, amely átfogó képet ad a múzeumban folyó munkákról.

Ez a kiadvány elsősorban a szakmai közönség számára készül. A hagyományoknak megfelelően elküldjük belföldi és külföldi cserepartnereinknek, terjesztjük szakmai rendezvényeken, konferenciákon, elérhetővé tesszük a Néprajzi Múzeum honlapján. Ezzel biztosítani tudjuk, hogy a néprajzi szakma legszélesebb rétegeihez eljusson a kiadvány.

Példányszám: 500

Nemzeti Kulturális Alapprogram
Közgyűjtemények Kollégiuma
Pályázati azonosító: 204188/00498
Pályázati téma: A Néprajzi Értesítő (XCIX.) 2017. évi számának kiadása
Pályázó szervezet: Néprajzi Múzeum
Pályázatért felelős személy: dr. Szarvas Zsuzsanna

Elszámolás: Szakmai beszámoló

Tartalom

Hofer Tamásra emlékezve

FEJŐS ZOLTÁN

A magyar néprajz múzeumi professzionalizációja

Híradások, beszámolók külföldi néprajzi múzeumokról, gyűjteményekről 1914 előtt

FÜLÖP HAJNALKA

Kalotaszegi kelengyék a Néprajzi Múzeumban. A kalotaszentkirályi és az inaktelki példa: kísérlet két tárgyi világ megszólaltatására

SZACSVAY ÉVA

Ismeretszerzés és életmód-alakítás új tárgyak bevezetésével

(Struktúrák a dunabogdányi Kristóf család életvitelének változás-történetében)

MÓSER TAMÁS

Egy kádárműhely anyagának értelmezési lehetőségei

SCHLEICHER VERONIKA

Adatok a Veszprém megyei fazekasság történetéhez

FÓZY VILMA – LORENCZ JÓZSEF

A Lorencz gyűjtemény

A magyarországi indián táborozók tárgyai a Néprajzi Múzeumban

KEMECSI LAJOS

Balassa Iván és a Néprajzi Múzeum

KEMECSI LAJOS

A Falumúzeumi osztály 1967-es megalakulása a Néprajzi Múzeumban

A Néprajzi Múzeum kiállításai, publikációi és programjai 2017-ben

Budapest, 2018. október 27.

Szarvas Zsuzsa
szerkesztő